

Zadatak. Predstaviti 4-bitni potpuni sabirač iskaznom formulom. Zatim pomoću SAT rešavača odrediti razliku dva 4-bitna broja.

Rešenje. Neka su brojevi koje sabiramo x i y , i neka je njihov zbir z . Tada se broj x može predstaviti iskaznim varijablama x_0, x_1, x_2, x_3 koje odgovaraju binarnim ciframa (počev od cifre najmanje težine). Slično, broj y se predstavlja iskaznim varijablama y_0, y_1, y_2, y_3 , a z varijablama z_0, z_1, z_2, z_3 . Prvi zadatak je izraziti varijable z_i preko varijabli x_i i y_i :

$$\begin{aligned} z_0 &\Leftrightarrow (x_0 \wedge \neg y_0) \vee (\neg x_0 \wedge y_0) \\ p_0 &\Leftrightarrow (x_0 \wedge y_0) \\ z_1 &\Leftrightarrow (x_1 \wedge \neg y_1 \wedge \neg p_0) \vee (\neg x_1 \wedge y_1 \wedge \neg p_0) \vee (\neg x_1 \wedge \neg y_1 \wedge p_0) \vee (x_1 \wedge y_1 \wedge p_0) \\ p_1 &\Leftrightarrow (x_1 \wedge y_1 \wedge \neg p_0) \vee (x_1 \wedge \neg y_1 \wedge p_0) \vee (\neg x_1 \wedge y_1 \wedge p_0) \vee (\neg x_1 \wedge \neg y_1 \wedge p_0) \\ z_2 &\Leftrightarrow (x_2 \wedge \neg y_2 \wedge \neg p_1) \vee (\neg x_2 \wedge y_2 \wedge \neg p_1) \vee (\neg x_2 \wedge \neg y_2 \wedge p_1) \vee (x_2 \wedge y_2 \wedge p_1) \\ p_2 &\Leftrightarrow (x_2 \wedge y_2 \wedge \neg p_1) \vee (x_2 \wedge \neg y_2 \wedge p_1) \vee (\neg x_2 \wedge y_2 \wedge p_1) \vee (\neg x_2 \wedge \neg y_2 \wedge p_1) \\ z_3 &\Leftrightarrow (x_3 \wedge \neg y_3 \wedge \neg p_2) \vee (\neg x_3 \wedge y_3 \wedge \neg p_2) \vee (\neg x_3 \wedge \neg y_3 \wedge p_2) \vee (x_3 \wedge y_3 \wedge p_2) \\ p_3 &\Leftrightarrow (x_3 \wedge y_3 \wedge \neg p_2) \vee (x_3 \wedge \neg y_3 \wedge p_2) \vee (\neg x_3 \wedge y_3 \wedge p_2) \vee (\neg x_3 \wedge \neg y_3 \wedge p_2) \end{aligned}$$

gde su sa p_0, p_1, p_2, p_3 označeni redom prenos sa pozicija 0, 1, 2, 3. Tranformacijom gornjih definicija u CNF, dobijamo:

$$\begin{array}{lll} (\neg z_0 \vee x_0 \vee y_0) & \wedge & (\neg z_0 \vee \neg x_0 \vee \neg y_0) \quad \wedge \\ (z_0 \vee \neg x_0 \vee y_0) & \wedge & (z_0 \vee x_0 \vee \neg y_0) \quad \wedge \\ (\neg p_0 \vee x_0) & \wedge & (\neg p_0 \vee y_0) \quad \wedge \\ (p_0 \vee \neg x_0 \vee \neg y_0) & \wedge & \\ (\neg z_1 \vee x_1 \vee y_1 \vee p_0) & \wedge & (\neg z_1 \vee \neg x_1 \vee \neg y_1 \vee p_0) \quad \wedge \\ (\neg z_1 \vee x_1 \vee \neg y_1 \vee \neg p_0) & \wedge & (\neg z_1 \vee \neg x_1 \vee y_1 \vee \neg p_0) \quad \wedge \\ (z_1 \vee \neg x_1 \vee y_1 \vee p_0) & \wedge & (z_1 \vee x_1 \vee \neg y_1 \vee p_0) \quad \wedge \\ (z_1 \vee x_1 \vee y_1 \vee \neg p_0) & \wedge & (z_1 \vee \neg x_1 \vee \neg y_1 \vee \neg p_0) \quad \wedge \\ (\neg p_1 \vee x_1 \vee y_1) & \wedge & (\neg p_1 \vee x_1 \vee p_0) \quad \wedge \\ (\neg p_1 \vee y_1 \vee p_0) & \wedge & (p_1 \vee \neg x_1 \vee \neg y_1 \vee p_0) \quad \wedge \\ (p_1 \vee \neg x_1 \vee y_1 \vee \neg p_0) & \wedge & (p_1 \vee x_1 \vee \neg y_1 \vee \neg p_0) \quad \wedge \\ (p_1 \vee \neg x_1 \vee \neg y_1 \vee \neg p_0) & \wedge & \\ (\neg z_2 \vee x_2 \vee y_2 \vee p_1) & \wedge & (\neg z_2 \vee \neg x_2 \vee \neg y_2 \vee p_1) \quad \wedge \\ (\neg z_2 \vee x_2 \vee \neg y_2 \vee \neg p_1) & \wedge & (\neg z_2 \vee \neg x_2 \vee y_2 \vee \neg p_1) \quad \wedge \\ (z_2 \vee \neg x_2 \vee y_2 \vee p_1) & \wedge & (z_2 \vee x_2 \vee \neg y_2 \vee p_1) \quad \wedge \\ (z_2 \vee x_2 \vee y_2 \vee \neg p_1) & \wedge & (z_2 \vee \neg x_2 \vee \neg y_2 \vee \neg p_1) \quad \wedge \\ (\neg p_2 \vee x_2 \vee y_2) & \wedge & (\neg p_2 \vee x_2 \vee p_1) \quad \wedge \\ (\neg p_2 \vee y_2 \vee p_1) & \wedge & (p_2 \vee \neg x_2 \vee \neg y_2 \vee p_1) \quad \wedge \\ (p_2 \vee \neg x_2 \vee y_2 \vee \neg p_1) & \wedge & (p_2 \vee x_2 \vee \neg y_2 \vee \neg p_1) \quad \wedge \\ (p_2 \vee \neg x_2 \vee \neg y_2 \vee \neg p_1) & \wedge & \\ (\neg z_3 \vee x_3 \vee y_3 \vee p_2) & \wedge & (\neg z_3 \vee \neg x_3 \vee \neg y_3 \vee p_2) \quad \wedge \\ (\neg z_3 \vee x_3 \vee \neg y_3 \vee \neg p_2) & \wedge & (\neg z_3 \vee \neg x_3 \vee y_3 \vee \neg p_2) \quad \wedge \\ (z_3 \vee \neg x_3 \vee y_3 \vee p_2) & \wedge & (z_3 \vee x_3 \vee \neg y_3 \vee p_2) \quad \wedge \\ (z_3 \vee x_3 \vee y_3 \vee \neg p_2) & \wedge & (z_3 \vee \neg x_3 \vee \neg y_3 \vee \neg p_2) \quad \wedge \\ (\neg p_3 \vee x_3 \vee y_3) & \wedge & (\neg p_3 \vee x_3 \vee p_2) \quad \wedge \\ (\neg p_3 \vee y_3 \vee p_2) & \wedge & (p_3 \vee \neg x_3 \vee \neg y_3 \vee p_2) \quad \wedge \\ (p_3 \vee \neg x_3 \vee y_3 \vee \neg p_2) & \wedge & (p_3 \vee x_3 \vee \neg y_3 \vee \neg p_2) \quad \wedge \\ (p_3 \vee \neg x_3 \vee \neg y_3 \vee \neg p_2) & \wedge & \end{array}$$

Razlika dva četvorobitna cela broja se sada može izračunati na sledeći način: pretpostavimo da su nam date cifre zbira (z_0, z_1, z_2, z_3) kao i cifre jednog od

sabiraka (npr. y_0, y_1, y_2, y_3), tada je potrebno odrediti cifre drugog sabirka (tj. razlike $x = z - y$), odnosno cifre x_0, x_1, x_2, x_3 . Ovo se može lako uraditi tako što na gornju formulu dodamo još jedinične klauze kojima definišemo vrednosti datih cifara. Npr. ako je $z = 1010$ a $y = 0100$ tada je potrebno dodati konjukciju jediničnih klauza $z_3 \wedge \neg z_2 \wedge z_1 \wedge \neg z_0 \wedge \neg y_3 \wedge y_2 \wedge \neg y_1 \wedge \neg y_0$, a zatim dobijenu formulu propustiti kroz SAT rešavač. Rezultujući model biće: $\neg x_0, x_1, x_2, \neg p_3, p_2, \neg p_1, \neg p_0$, što daje rezultat $x = 0110$, kao što je i očekivano. Činjenica da je vrednost varijable p_3 jednaka 0 znači da nije došlo do prenosa na poslednjoj poziciji, tj. nema prekoračenja.